

آینده پژوهی طبابت پزشکان و سلامت دیجیتال

کامبیز بهاءالدین بیگی^۱، خدیجه مولایی^{۲*}

• دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۳/۱۸

• پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۳/۲۵

[۱،۶]. علی‌رغم مزایای فراوان سلامت دیجیتال، بسیاری از پزشکان به دلایل مختلفی همانند کمبود وقت، افزایش حجم کار، کمبود منابع و مشکلات مالی، عدم بازپرداخت، عدم آگاهی و دانش کافی نسبت به فناوری‌های سلامت الکترونیک، کمبود نیروی کار آموزش دیده، افزایش وظایف اداری، دشواری استفاده از فناوری‌های دیجیتال، نگرانی نسبت به حریم خصوصی و امنیت داده‌های بیمار و تصورات غلط نسبت به فناوری‌های دیجیتال تمایلی به اتخاذ سلامت دیجیتال ندارند [۱،۷]. برای رفع این چالش‌ها بایستی آموزش‌های ویژه به پزشکان برای آشنایی با کارکرد و مزایای سلامت دیجیتال ارائه گردد. به طور مشابه، در سال ۲۰۱۹، سازمان بهداشت جهانی (World Health Organization) WHO اولین دستورالعمل سلامت دیجیتال خود را برای ارائه ساختار و راهنمایی بیشتر به ایجادکننده‌های راه‌حل‌های سلامت منتشر و بر افزایش آگاهی پزشکان در این زمینه و به‌کارگیری آن تأکید کرد [۸]. برای اتخاذ و به‌کارگیری آن توسط پزشکان بایستی بر روی ساختارهای تشویقی، سهولت استفاده و رابط‌های کاربری مناسب فناوری‌ها، بهبود کیفیت، ایمنی و اثربخشی فناوری‌های سلامت دیجیتال و درک سودمندی و مزایای سلامت دیجیتال تأکید کرد [۱].

بنابراین، باید گفت که استفاده از سلامت دیجیتال در طبابت پزشکان در راستای تشخیص و درمان بهتر اجتناب‌ناپذیر شده است و یک تحول عظیمی را برای آن‌ها به ارمغان آورده است، لذا لازم است تدابیری اندیشیده شود که پزشکان جهت پذیرش این تحول عظیم آماده شوند؛ اما باید توجه داشت که استفاده از سلامت دیجیتال توسط پزشکان نیازمند در نظر

ارائه مراقبت‌های بهداشتی توسط پزشکان در قرن بیست و یکم بسیار سخت و چالش‌برانگیز شده است. تعداد فزاینده بیماری‌های مزمن، کمبود پزشک در جهان، هزینه‌های فزاینده درمان پزشکی و کمبود مراکز درمانی مجهز به تجهیزات پیشرفته، همگی منجر به چالشی عظیم برای پزشکان متخصص شده است. از سوی دیگر پزشکان همواره از فرسودگی شغلی به دلایل مختلفی همانند وظایف بوروکراتیک، گذراندن ساعات زیاد در محل کار، احساس ماشینی بودن و شلوغی مطب‌ها و مراکز درمانی رنج می‌برند [۱]. یکی از روش‌های کاهش و یا غلبه بر این چالش‌ها تکیه بر سلامت دیجیتال است. سلامت دیجیتال به عنوان رشته‌ای نوظهور از ابزارهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری برای بهبود کارایی و دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی با کیفیت استفاده می‌کند [۲] و منجر به یک ارتباط مؤثر بین پزشک و بیمار در سطح برابر با تصمیم‌گیری مشترک و دموکراتیک کردن مراقبت می‌شود [۳]. این رشته نوظهور تغییراتی را در ارائه مراقبت و طبابت پزشکان ایجاد کرده است [۱،۴]. شواهد اولیه نشان می‌دهد که استفاده از سلامت دیجیتال توسط ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی مخصوصاً پزشکان می‌تواند به مدیریت و کنترل بهتر بیماری، هماهنگی بیشتر بین گروه مراقبت، بهبود پیامدها و وضعیت سلامت بیماران مبتلا به یک یا چند بیماری مزمن شود [۵]. همچنین، به بهبود کارایی درمان، صرفه‌جویی در زمان، افزایش رضایت و ایمنی بیمار، بهبود توانایی تشخیص پزشکان، افزایش میزان بهره‌وری روزانه، بهبود ارتباط پزشک و بیمار و ارتباط بین فردی با همکاران، کاهش میزان حجم چکاپ‌های معمول، صرفه‌جویی در هزینه‌های درمان و کاهش خطاهای دارویی منجر شود

تعارض منافع

در مطالعه حاضر هیچ‌گونه تضاد منافی وجود نداشت.

گرفتن زیرساخت‌های الکترونیک هر کشور، تقویت عوامل سوق‌دهنده‌ای همانند فرهنگ‌سازی و آموزش‌های تخصصی مربوط به فناوری‌های دیجیتال به پزشکان و برنامه‌ریزی برای رفع موانع و چالش‌های فرا روی آن‌ها است.

• **ارجاع:** بهاءالدین بیگی کامبیز، مولایی خدیجه. آینده پژوهی طبابت پزشکان و سلامت دیجیتال. مجله انفورماتیک سلامت و زیست پزشکی ۱۴۰۱؛ ۹(۱): ۶-۲۵.

۱. دکترای انفورماتیک پزشکی، دانشیار، مرکز تحقیقات انفورماتیک پزشکی، پژوهشکده آینده‌پژوهی در سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران
۲. دانشجوی دکتری انفورماتیک پزشکی، مرکز تحقیقات انفورماتیک پزشکی، پژوهشکده آینده‌پژوهی در سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

* **نویسنده مسئول:** خدیجه مولایی

• **آدرس:** مرکز تحقیقات انفورماتیک پزشکی، پژوهشکده آینده‌پژوهی در سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

Email: Moulaei.kh91@gmail.com

• **شماره تماس:** ۰۹۱۸۹۴۸۰۶۳۷

References

1. Mesko B, Györfy Z. The rise of the empowered physician in the digital health era. *J Med Internet Res* 2019;21(3):e12490
2. Balasubramanian A, Yu J, Rivera-Mirabal J, Eisenberg ML, Spitz A, Thirumavalavan N, Lipshultz LI, Pastuszak AW. A Spotlight on Patient-and Physician-Driven Digital Health and Mobile Innovation in Male Reproductive Medicine. *Current Sexual Health Reports* 2020;12(4):261-5.
3. Györfy Z, Radó N, Mesko B. Digitally engaged physicians about the digital health transition. *PloS one* 2020;15(9):e0238658.
4. Zhang L, McLeod HL, Liu KK, Liu WH, Huang HX, Huang YM, et al. Effect of Physician-Pharmacist Participation in the Management of Ambulatory Cancer Pain Through a Digital Health Platform: Randomized Controlled Trial. *JMIR Mhealth Uhealth* 2021;9(8):e24555
5. O'Malley AS. Tapping the unmet potential of health information technology. *N Engl J Med* 2011;364(12):1090-1.
6. Aldughayfiq B, Sampalli S. Digital health in physicians' and pharmacists' office: a comparative study of e-prescription systems' architecture and digital security in eight countries. *Omics: a Journal of Integrative Biology* 2021;25(2):102-22. <https://doi.org/10.1089/omi.2020.0085>
7. McClellan SR, Casalino LP, Shortell SM, Rittenhouse DR. When does adoption of health information technology by physician practices lead to use by physicians within the practice?. *Journal of the American Medical Informatics Association* 2013;20(e1):e26-32. <https://doi.org/10.1136/amiajnl-2012-001271>
8. World Health Organization. WHO guideline: recommendations on digital interventions for health system strengthening. World Health Organization, 2019. [cited 2022 May 10]. Available from: <https://www.who.int/publications-detail-redirect/9789241550505>